REPUBLIKA E SHQIPËRISË

BASHKIA MALIQ
NJËSIA E AUDITIMIT TË BRENDSHËM

RAPORTI
I
VEPRIMTARISË
PËR
VITIN 2023

Maliq, Shkurt 2024

Raportimi i veprimtarisë së Auditimit të Brendshëm për vitin 2023 është hartuar konform kërkesave të Urdhërit të Ministrit të Financave nr. 100/2016 "*Për miratimin e Manualit të Auditimit të Brendshëm në Sektorin Publik*", Urdhërit të Ministrit të Financave nr. 4, datë 10.01.2020 "*Për miratimin e disa shtesave dhe ndryshimeve në Manualin e Auditimit të Brendshëm, miratuar me Urdhërin nr. 100, datë 25.10.2016*", Manuali i Auditimit të Brendshëm i ndryshuar, kapitulli i IV-t, pika 4.3 "*Raportimi vjetor i veprimtarisë së NjAB tek titullari i subjektit publik dhe Strukturës Përgjegjëse për Harmonizimin e Auditimit të Brendshëm*".

Më hollësisht po trajtojmë raportimin sipas strukturës së mëposhtëme.

Në hartimin e raportit të veprimtarisë të Auditimit të Brendshëm për vitin 2023, janë marrë në konsideratë të gjitha ndryshimet eventuale sin ë strukturën e institucionit dhe gjetjet dhe rekomanduimet e dhëna nga Auditimi i Jashtëm (KLSH).

STRUKTURA E RAPORTIT VJETOR 2023 E NJËSISË SË AUDITIMIT TË BRENDSHËM BASHKIA MALIQ.

I. Përmbledhje Ekzekutive

II. Baza Ligjore

III. Organizimi

- Misioni i auditimit të brendshëm
- Organizimi i NJAB

IV. Rezultatet e Veprimtarisë së Auditimit të Brendshëm

- Analiza e programeve të auditimit për periudhën raportuese
- Analiza e misioneve të auditimit, objektivave të auditimeve
- Fushat me risk të lartë dhe trajtimi i tyre
- Gjetjet kryesore sipas sistemeve
- Vlerësimi i sistemeve të kontrollit të brendshëm
- Çështjet e dërguara për investigim

V. Rekomandimet.

- Rekomandimet e propozuara
- Përgjigjja dhe reagimet e menaxhimit

VI. Monitorimi i Sistemit dhe Sigurimi i Cilësisë

VII. Analiza e Kapaciteteve Audituese

- Probleme të konstatuara në lidhje me funksionimin e NjAB
- Kapacitetet audituese
- Zhvillimi i aftësive dhe ngritja nivelit profesional të audituesve
- Analiza e kostos dhe shpërndarja e burimeve

VIII. Konkluzione

- Konkluzione mbi problematikën e punës audituese.
- Prioritetet për vitin e ardhshëm

IX. Auditimi i detyrimeve të prapambetura për vitin 2023 .

I. Përmbledhje Ekzekutive

Funksioni i Njësisë së Auditimit të Brendshëm është veprimtari e pavarur që ka ofruar siguri objektive dhe këshillim për menaxhimin e lartë të bashkisë (Kryetarin e Bashkisë) dhe subjekteve të varësisë për arritjen e objektivave të tyre, me kursim, dobi e frytshmëri.

Rezultatet dhe produktet e veprimtarisë së NjAB-së për vitin 2023, janë detajuar e analizuar në këtë raport dhe në pasqyrat e raportimit të veprimtarisë vjetore.

Njësia e Auditimit të Brendshëm në Bashkinë Maliq, gjatë vitit 2023 ka ushtruar veprimtarinë e saj në 8 subjekte, nga 8 subjekte të planifikuara, **realizimi i planit është 100%.**
Plani Strategjik dhe vjetor për vitin 2023 është miratuar nga Kryetari i Bashkisë me shkresën nr. 5447/1 prot, datë 19.10.2022 dhe nga ku rezulton se Plani i Angazhimeve të NjAB për vitin 2023 ka synuar për të audituar gjithsej 8 subjekte.
Është planifikuar dhe kryer auditimi **mbi zbatimin e rekomandimeve të lëna** në subjektet e audituara gjatë vitit, ç'ka lidhet dhe me performancën e veprimtarisë audituese. Në vitin 2023 një vëmendje e veçantë nga NjAB iu kushtua dhe **auditimit mbi detyrimet e prapambetura** për të cilat dhe ju kemi raportuar.

Nga auditimi i ushtruar në sistemet e veprimtarisë së subjekteve të audituara është vlerësuar në disa subjekte një nivel i lartë risku në sistemet e menaxhimit financiar, menaxhimin e aktiveve, në sistemin e kontrollit të brendshëm dhe menaxhimin e burimeve njerëzore.

Rekomandimet e dhëna për sistemet e audituara kanë synuar përmirësimin e dobësive dhe mangësive që gjenerojnë apo krijojnë mundësinë e shkeljeve apo mashtrimeve, me synim mospërsëritjen e tyre në të ardhmen.

Theksojmë se rekomandimet, për 8 subjektet e audituara janë gjithsej **118** të ndara në: **rekomandime me prioritet të lartë 67, rekomandime me prioritet të mesëm 51** dhe **rekomandime me prioritet të ulët 0.**

Për t'ju dhënë rëndësinë e duhur rekomandimeve të NjAB nga ana e institucionit "Bashkia Maliq" është ndjekur dhe praktika që në përfundim të çdo auditimi, rekomandimet e lëna nga NjAB ju jepen subjekteve në formën e një urdhëri të veçantë të nxjerrë nga Kryetari i Bashkisë. Gjatë vitit 2023 nga ana e Kryetarit të Bashkisë janë hartuar gjithësej 6 urdhëra për zbatimin e rekomandimeve të lëna nga NJAB, të cilat ju janë adresuar të gjitha subjekteve të bashkisë që kanë qënë subject auditimi dhe dhe ju adresohet rekomandimi i dhënë. Nuk është hartuar udhër vetëm për dy auditime e konkretisht për Zbatimin e detyrave të lëna nga NJAB dhe Detyrimet e Prapambetura, pasi për detyrat janë hartuar

urdhëra më parë dhe për detyrimet e prapambetura ka një program dhe grafik të miratuar për shlyerjen e tyre.

Nevojitet të përmendet se, shkalla e zbatimit të rekomandimeve është ende për të dëshiruar. Konkretisht për vitin 2023 janë dhënë gjithsej 118 rekomandime dhe deri më datën 09.02.2023 rezulton se 48 rekomandime janë zbatuar, 54 rekomandime janë në proces zbatimi dhe 16 rekomandime janë të pa zbatuara.
Zbatimi i tyre është rreth 40.7 %, por procesi i zbatimit të tyre vazhdon të ndiqet si nga vetë subjektet ashtu dhe nga Auditimi i Brendshëm.

Është shumë e rëndësishme të përmendet se për çdo rast gjetje është dhënë dhe rekomandimi përkatës, për shkeljet e konstatuara janë përcaktuar përgjegjësitë. Përcaktimi i përgjegjësisë ka mundësuar që rekomandimet të adresohen gjithnjë e më mirë, të jenë të zbatueshme dhe efektive për subjektet e audituara.

Struktura e miratuar e Njësisë së Auditimit të Brendshëm në Bashkinë Maliq është e përbërë nga 3 veta. Gjatë vitit 2023 struktura ka funksionuar si sektor me 1 përgjegjës dhe 2 inspektorë.
Nga 3 punonjës gjithsej 2 janë të certifikuar dhe 1 është i pa certifikuar.

II. Baza Ligjore

Auditimi i brendshëm ka një bazë ligjore dhe proceduriale e cila përfaqësohet nga: Ligji për Auditimin e Brendshëm në Sektorin Publik, Manuali i Auditimit të Brendshëm, i ndryshuar si dhe aktet e tjera ligjore e nënligjore në zbatim të tyre.
Baza e veprimtarisë në fushën e auditimit të brendshëm është ligji nr. 114/2015 "*Për auditimin e brendshëm në sektorin publik*".

Ky ligj rregullon veprimtarinë e auditimit të brendshëm në sektorin publik, si dhe përcakton: fushën e veprimit, objektivat, parimet, organizimin, funksionimin dhe përgjegjësitë.
Akte të tjera ligjore e nënligjore, të cilat janë pjesë e paketës ligjore për rregullimin e veprimtarisë së auditimit të brendshëm janë si më poshtë:

- Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 83, datë 03.02.2012 "*Për miratimin e kritereve për ngritjen e njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik*", i ndryshuar me VKM nr. 353, datë 11.05.2016.

- Urdhëri i Ministrit të Financave nr. 100, datë 25.10.2016 "*Për Miratimin e Manualit të auditimit të brendshëm në sektorin publik*".

- Urdhër nr. 4, datë 10.01.2020 i Ministrit të Financave "*Për miratimin e disa shtesave dhe ndryshimeve në manualin e auditimit të brendshëm, miratuar me urdhërin nr. 100, datë 25.10.2016*".

- Udhëzimi i Ministrit të Financave nr. 42, datë 27.10.2020 "*Mbi ndjekjen e rekomandimeve të dhëna nga auditimi i brendshëm në sektorin publik*".

Ligji organik i pushtetit vendor dhe gjithë legjislacioni në fuqi për veprimtarinë që kryejnë drejtoritë dhe sektorët e bashkisë.
Aktet nënligjore në zbatim të legjislacionit të mësipërm.

III. Organizimi

Misioni i auditimit të brendshëm

Misioni i auditimit të brendshëm është të mbështesë menaxhimin e lartë për kryerjen e përgjegjësive të tyre. Këtë mision ai e realizon duke:

1. Mbështetur menaxhimin e organizatës publike për arritjen e objektivave.

2. Kryer vlerësime të pavarura të sistemeve, bazuar në standartet profesionale të miratuara.

3. Ngritur nivelin profesional të audituesve.

Auditimi i brendshëm ndihmon menaxhimin duke ofruar analiza, rekomandime, këshillime dhe informacione lidhur me veprimtaritë që ai ka vlerësuar sipas objektivave në subjektet e audituara.

Njësia e Auditimit të Brendshëm në Bashkinë Maliq mbulon me auditim gjithsej 27 subjekte si më poshtë:

Nr.	Emërtimi i subjektit
1	Zyra e Integrimit Europian dhe Kordinimit të Ndihmës të Huaj.
2	Sektori i Rekreacionit, Turizmit dhe Rinisë
3	Drejtoria e Financës dhe Buxhetit
4	Drejtoria e të Ardhurave nga Taksat dhe Tarifat Vendore
5	Drejtoria Juridike, Burimet Njerëzore dhe Prokurimet Publike
6	Drejtoria e Planifikimit, Kontrollit dhe Zhvillimit të Territorit
7	Inspektoriati Vendor i Mbrojtjes së Territorit (IVMT) + Mjedis

8	Sektori i Emergjencave Civile
9	Sektori i Shërbimeve të Kujdesit Shoqëror
10	Sektori i Teknologjisë të Informacionit dhe Marrëdhënieve me Publikun
11	Njësia Administrative Pojan
12	Njësia Administrative Vreshtas
13	Njësia Administrative Libonik
14	Njësia Administrative Pirg
15	Njësia Administrative Gorë
16	Njësia Administrative Moglicë
17	Sektori i Trashëgimisë Kulturore, Turizmit dhe Artit
18	Sektori Mekanik
19	Sektori i Shërbimit Publik
20	Sektori Pyje-Kullotave
21	Sektori iRrugëve Rurale
22	Sektori i Ujitje-Kullim
23	Policia Bashkiake
24	Sektori e Bujqësisë dhe Mbrojtjes të Konsumatorëve
25	Sektori i Shërbimit të Mbrojtjes nga Zjarri dhe Shpëtimi
26	Kombinati i Sheqerit Sh. a. Maliq
27	Klubi i Futbollit Maliq Sh. a.

Organizimi i Njësisë së Auditimit të Brendshëm

Njësia e Auditimit të Brendshëm në Bashkinë Maliq është e organizuar në nivel sektori, i cili përbëhet nga 1 përgjegjës sektori dhe 2 specialistë.

Sektori ka varësi direkte nga Kryetari i Bashkisë Maliq.

Nga tre audituesit janë të certifikuar 2 prej tyre dhe i treti është në pritje për të aplikuar për certifikim, gjithashtu kanë ndjekur dhe trajnimin e detyrueshëm, bazuar në standartet ndërkombëtare dhe nenit 5 të Rregullores "*Trajnimit të vijueshëm profesional të audituesve të brendshëm në sektorin publik*" miratuar me Urdhërin nr. 260, datë 27.10.2020 "*Për disa ndryshime dhe një shtesë në urdhërin nr. 3, datë 08.01.2016 "Për miratimin e rregullores për trajnimin e vijueshëm profesional për audituesit e brendshëm në sektorin publik*".

Struktura ka funksionuar e plotë.

Përbërja profesionale e audituesve të brendshëm është – **Financier i Lartë, Financë-Kontabilitet dhe Menaxhim-Marketing.**

Sipas **eksperiencës në punë** si auditues të brendshëm përbërja jepet në tabelën më poshtë:

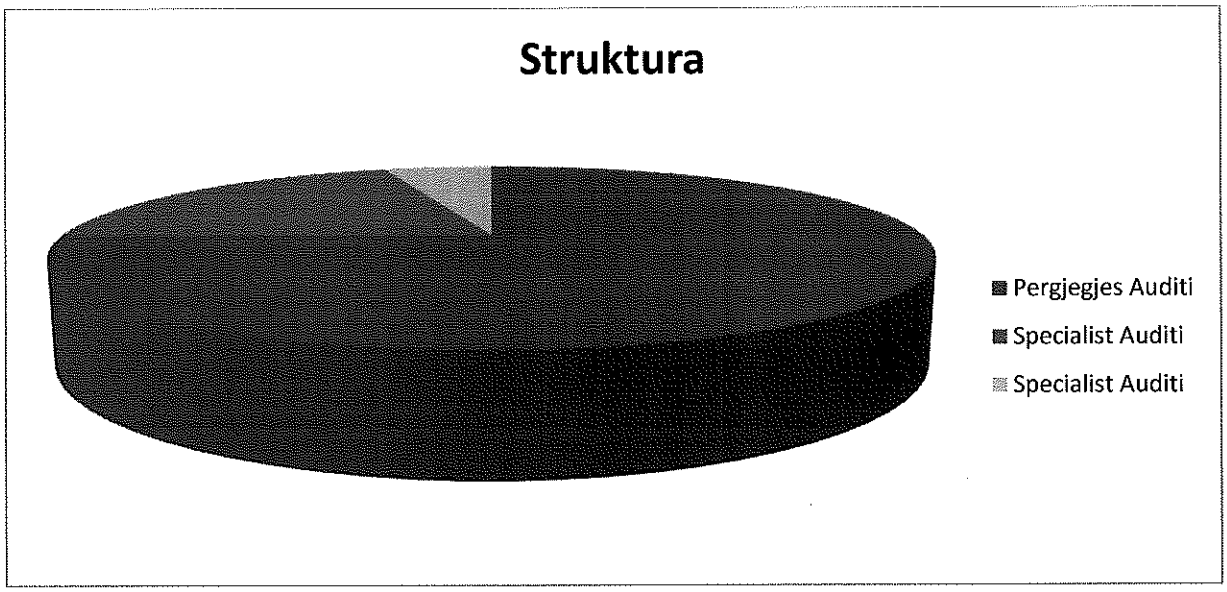

IV. Rezultatet e Veprimtarisë së Auditimit të Brendshëm

Analiza e programeve të auditimit për periudhën raportuese

Në planin e vitit 2023 janë programuar për auditim 8 subjekte dhe në fakt janë realizuar 8 auditime, brenda vitit. Realizimi i planit të auditimit përsa i përket numrit total është në masën 100 %.

Për herë të dytë në vitin 2023 është programuar zbatimi i rekomandimeve të lëna në auditimet e kryera. Nga 8 subjekte të audituara zbatimi i rekomandimeve është kryer për 8 subjekte.

Në skemën më poshtë jepet realizimi i planit vjetor për vitin 2022 e 2023.

Sqarojmë se në dosjet e auditimeve të vitit 2023 vetëm një subjekt u evadua raporti përfundimtar në muajin Janar 2024.

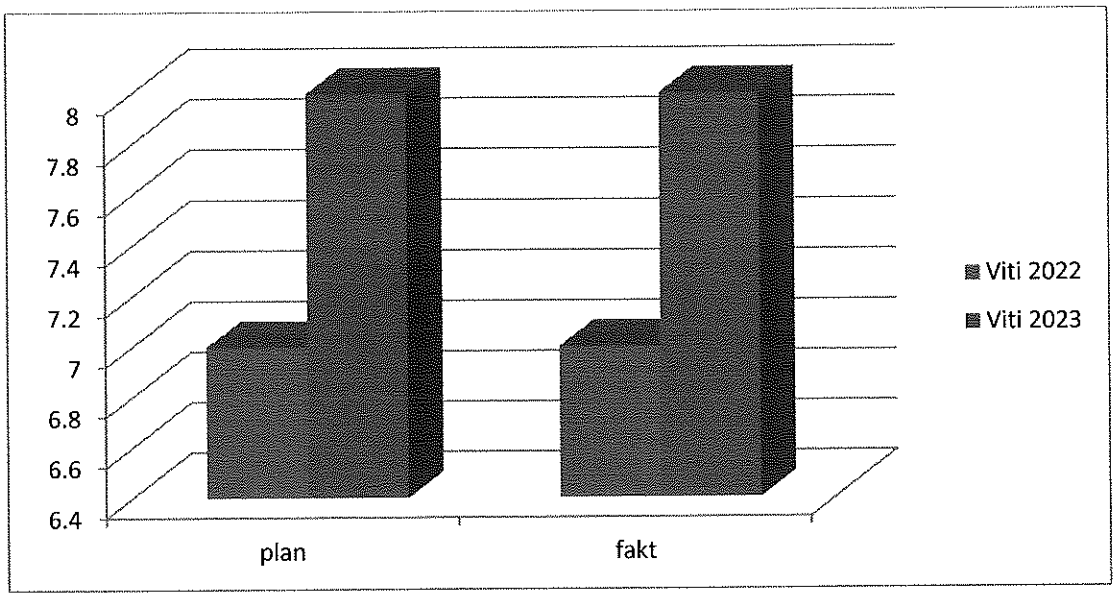

Analiza e misioneve të auditimit, objektivave të auditimeve

Për vitin 2023 **janë programuar 8 misione auditimi** nga të cilat janë: 1 auditim përputhshmërie, 1 auditim (Financiar) 5 auditime (Të Kombinuara) dhe 1 auditim tematik. Për vitin 2023, u audituan subjektet, Drejtoria e Financës dhe Buxhetit, Zbatimi i detyrave të lëna nga NjAB në vitin 2023, Sektori Pyje-Kullota, Njësia Administrative Libonik, Njësia Administrative Vreshtas , Njësia Administrative Pojan ,Njësia Administrative Gorë, Zyra e Integrimit Europian dhe Kordinimit të Ndihmës së Huaj.

Për vitin 2023, auditimet me peshë të rëndësishme kanë qenë Sektori Pyje-Kullota, Njësia Administrative Libonik, Njësia Administrative Vreshtas, Njësia Administrative Pojan, Njësia Administrative Gorë, Zyra e Integrimit Europian dhe Kordinimit të Ndihmës së Huaj të cilat kanë dhe pjesën më të madhe të gjetjeve dhe rekomandimeve të dhëna nga NjAB.

Fushat me risk të lartë dhe trajtimi i tyre.

Në fazën e planifikimit Njësia e Auditimit të Brendshëm ka identifikuar fushat me risk të lartë mbi të cilat është bërë dhe plani vjetor i punës. Nga misionet e ushtruara në subjektet e audituara janë përcaktuar edhe risqet kryesore të identifikuara dhe trajtuara në raportet e auditimit për të cilat janë lënë rekomandimet përkatëse për menaxhimin e riskut.

Bazuar në auditimet e ushtruara gjatë vitit 2023 vlerësojmë me risk të lartë 5 subjekte e konkretisht Njësia Administrative Libonik, Njësia Administrative Vreshtas, Njësia Administrative Pojan, Njësia Administrative Gorë, Zyra e Integrimit Europian dhe Kordinimit të Ndihmës së Huaj. Konkretisht me risk të lartë paraqitet planifikimi, evidentimi dhe arkëtimi nga taksat dhe tarifat lokale, në njësitë administrative, pasi duhet

parë mundësia e ndryshimit të mënyrës së arkëtimit e cila deri tani kryhet në masë të madhe nga arkëtarët shëtitës në terren.
Për subjektet e tjera me risk të lartë kemi planifikuar dhe misione auditimi për periudhat në vazhdim. Konkretisht në vitin 2024 kemi planifikuar për Auditim Drejtorinë e të Ardhurave ku do të shikohen me prioritet dhe njësitë administrative me rik të lartë.
Nga auditimi është konstatuar se subjektet e audituara, kanë raportuar brenda afatit 30 ditor dhe kanë plotësuar dhe planin e veprimit.
Për të gjitha auditimet e realizuara në përfundim të raportit final, për rekomandimet e AB është nxjerrë nga Kryetari i Bashkisë urdhër i veçantë për zbatimin e tyre.

Raportimi për masat e marra nga ana e titullarëve të subjekteve të audituara është i mangët në caktimin e afateve dhe përgjegjësave gjithashtu dhe në ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve.

Një panoramë më të plotë dhe më të detajuar të dhënat janë të referuara në pasqyrën nr. 3, bashkëngjitur këtij raporti "*Përmbledhëse e gjetjeve me dëm ekonomik nga angazhimet e auditimit për vitin 2023*".

Gjetjet kryesore sipas sistemeve

Në subjektet e audituara janë marrë në analizë gjetjet e konstatuara, janë përcaktuar përgjegjësitë dhe janë lënë rekomandimet për menaxhimin e riskut në të ardhmen. Janë nxjerrë në pah hallkat më të dobëta dhe jo funksionale të sistemit, të cilat kanë sjellë dhe pasojat e tyre negative në përdorimin me dobi, kursim dhe frytshmëri të fondeve publike.

Gjetjet kryesore të rezultuara nga auditimi i 8 subjekteve lidhen kryesisht me mosfunksionimin siç duhet të sistemit të kontrollit të brendshëm, në sistemin e programimit dhe realizimit të të ardhurave nga taksat dhe tarifat lokale, menaxhimin e fondeve nga donatorët e huaj, shpenzimeve të realizuara nga të cilat mund ti përmendim si më poshtë;

1-Në sistemin e të ardhurave

a- Janë konstatuar shkelje në *fushën e Tatim-Taksave (Mungesë të Ardhurash).*

Nga auditimet e kryera në total rezultojnë mungesë të ardhurash në vlerën 848,475 lekë me një numër 40 subjekte debitore në dy Njësi Administrative në Njësinë Administrative Vreshtas 24 subjekte në vlerën 395,813 lekë për të treja vitet 2021,2022,2023) dhe në Njësinë Administrative Pojan 16 subjekte në vlerën 452662 lekë për të treja vitet 2021,2022,2023.

Nga auditimet e kryera në total rezultojnë mungesë të ardhurash në vlerën 490,138 lekë nga një numër vërtetimesh të dhëna gjithsej 14 vërtetime për institucione të ndryshme pa paguar detyrimet familjare.
Janë konstatuar parregullshmëri në evidentim dhe arkëtim nga familjarët në vlerën 6,435,000 lekë.

b-Janë konstatuar shkelje në fushën e shpenzimeve materiale.

Nga shpenzimi i materialeve sipas fletë-daljeve ka rezultuar shkelje e disiplinës financiare pa dëm ekonomik në dy njësi administrative në vlerën 3,337,339 lekë në 17 raste.

Vlerësimi i sistemeve të kontrollit të brendshëm

Nga auditimi i veprimtarisë në 8 subjektet e audituara janë konstatuar mangësi në sistemet e kontrollit të brendshëm që kanë lidhje me:

- Ndarjen e përgjegjësive në proceset e ndryshme për caktimin e urdhëruesit, zbatuesit dhe monitoruesit.
- Hartimin e gjurmës së auditimit për proceset e veprimtarisë nga fillimi deri në përfundim të tyre.
- Mospërshtatja e ndryshimeve në strukturë me rregulloren ekzistuese.

Në çdo raport final nga ana e audituesve është analizuar dhe funksionimi i kontrollit të brendshëm dhe i është raportuar Titullarit të Institucionit lidhur me funksionimin e tij dhe dobësitë e mangësitë e vërejtura.

Çështjet e dërguara për investigim

Gjatë vitit 2023 nuk ka patur asnjë çështje për investigim.

V. Rekomandimet

- Rekomandimet e propozuara

Nga ana e audituesve për çdo gjetje të konstatuar është lënë rekomandimi përkatës për përmirësimin e fushës në të ardhmen. Për 8 subjektet e audituara janë lënë **gjithsej 118 rekomandime afërsisht 15 rekomandime për subjekt.**

Rekomandimet janë lënë për përmirësimin e sistemeve të veprimtarisë së subjektit me qëllimin menaxhimin e riskut.

Nga ana e NJAB rekomandimet janë dhënë të plota, të qarta, të adresuara dhe synojnë përmirësimin e veprimtarisë dhe përformancës së kontrollit të brendshëm.

- Përgjigjja dhe reagimet e menaxhimit

Në fillim të vitit 2024 bazuar në planin e punës është kryer dhe auditimi mbi zbatimin e rekomandimeve të lëna në auditimet e vitit 2023. Sqarojmë se në të gjitha subjektet e audituara një pikë e programit të punës ka qenë zbatimi i rekomandimeve të lëna nga auditimet e mëparshme nga ku ka rezultuar se ka rekomandime që nuk janë zbatuar.
Konkretisht deri më datën 9 shkurt 2024 kanë mbetur gjithsej 16 rekomandime të pa zbatuara për vitin 2023.
Duhet një vëmendje më e madhe nga ana e subjekteve të audituara lidhur me rëndësinë dhe përgjegjshmërinë që duhet të tregojnë lidhur me rekomandimet e AB.

Shkaqet e moszbatimit të rekomandimeve të lëna janë për arsye:

- Të ndryshimit të stafit, largimit nga puna të personave për të cilët janë lënë rekomandime.

- Mangësi në njohjen dhe azhornimin me aktet në fuqi.

VI. Monitorimi i Sistemit dhe Sigurimi i Cilësisë

Përgjegjësi i Njësisë së Auditimit ka kryer dhe rishikimin e cilësisë së auditimeve të kryera. Rishikimi i cilësisë është kryer hap pas hapi deri në evadimin e dosjes për të krijuar një siguri të arsyeshme në përputhje me standartet dhe praktikat profesionale të auditimit të brendshëm, të kartës së auditimit e standarteve të tjera të zbatueshme.

VII. Analiza e Kapaciteteve Audituese

- Probleme të konstatuara në lidhje me funksionimin e NjAB.

Sektori i Auditimit të Brendshëm është i përbërë nga 3 auditues dhe ushtron veprimtarinë e tij për auditimin e Bashkisë Maliq, janë gjithsej 27 subjekte për tu audituar.
Për planifikimin e saktë të subjekteve që do të auditohen kemi marrë parasysh riskun, frekuencën e auditimit dhe auditimet e kryera nga KLSH.

-Kapacitetet audituese

Struktura e miratuar e Njësisë së Auditimit të Brendshëm në Bashkinë Maliq është e përbërë nga 3 vetë, **1 përgjegjës sektori dhe 2 specialist audit.**

Gjatë vitit 2023 struktura ka qenë e plotë.

Nga 3 audituesë 2 prej tyre janë të certifikuar "*Audituesë të Brendshëm në sektorin publik*", dhe kualifikuar dhe trajnuar rregullisht.

Niveli profesional i audituesve është ekonomist.

Eksperienca në punë e audituesve është 15 vjet përgjegjësi, 4 vite pune një specialisti, dhe 1 vit pune specialisti tjetër.

- Zhvillimi i aftësive dhe ngritja nivelit profesional të audituesve

Gjatë vitit 2023 nga të dy audituesit është ndjekur trajnimi në fushën e auditimit të brendshëm të kryer nga NJQH/AB.

-Analiza e kostos dhe shpërndarja e burimeve

Gjatë vitit 2023, burimet njerëzore janë menaxhuar rregullisht duke kryer auditimet e planifikuara. Në shpenzimet e realizuara nga ky sektor futen vetëm pagat e punonjësve, sigurimet shoqërore, sigurimet shëndetësore dhe shpenzimet për materiale zyre e kancelari. Shpenzime për transport dhe dieta nuk ka pasur.

VIII. Konkluzione

-Konkluzione mbi problematikën e punës audituese

Një maksimizim i funksionit të auditimit të brendshëm do të thotë rezultate, përmirësim dhe vlerë. Vlera e auditimit të brendshëm krahas vlerësimeve objektive dhe të pavarura matet nga aftësia e tij për të nxitur dhe udhëhequr ndryshime pozitive dhe përmirësime të mëtejshme.

Niveli i cilësisë së punës audituese dhe profesionalizmi i audituesve ka impakt të drejpërdrejtë në forcimin e rolit dhe pozitave të auditimit në subjektet ku ai funksionon. Duke mbështetur menaxhimin me vlerësime objektive dhe të pavarura dhe për më tepër

duke ofruar rekomandime efektive auditimi i brendshëm shton vlerën e vetë auditimit e si rrjedhojë dhe të subjektit të audituar.

1. Vlerësimi i riskut është një proces pak i zhvilluar në metodologjitë e zbatuara në praktikë. Rastet konkrete të vlerësimit të riskut nuk janë praktika të zakonshme të punës audituese, për shkak dhe të kufizimit në kohë për kryerjen e një auditimi.

2. Eksperienca e pakët e punës së specialistëve si në auditim dhe eksperiencën totale të punës, i strukturës së auditit për një periudhë të gjatë kohe ndikon në realizimin e objektivave.

Sa më sipër janë kufizime që ndikojnë në realizimin e veprimtarisë së auditimit.

-Prioritetet për vitin e ardhshëm

Për rritjen e efektivitetit të veprimtarisë së auditimit të brendshëm për vitin e ardhshëm kemi si prioritet:

1- Rritja e cilësisë së raportimit, nëpërmjet forcimit të procesit të rishikimit të brendshëm të cilësisë.

2- Përmirësimin e cilësisë së rekomandimeve, me qëllim zbatimin 100% të tyre nga njësitë e audituara.

3- Kërkimi nga titullarët e institucioneve publike të përgatitin në kohë planet e veprimit për zbatimin e rekomandimeve të marra nga auditimi i brendshëm dhe të raportojnë periodikisht deri në zbatimin e plotë të tyre.

4- Rritja e aftësisë së audituesve nëpërmjet trajnimit në fusha konkrete sipas nevojave.

IX. Auditimi i detyrimeve të prapambetura për vitin 2022.

Në fillim të vitit 2023 me program të veçantë angazhim auditimi u krye nga struktura e NjAB auditimi i detyrimeve të prapambetura për vitin 2022. Ky auditim përfshin periudhën 01.01.2022 deri 31.12.2022. Në fillim të vitit 2024 ka filluar auditimi i detyrimeve të prapambetura për vitin 2023, i cili është në process auditimi dhe evadimi i tij bëhet brenda muajit Mars 2024.Lidhur me këtë auditim iu bëjmë me dije se në përfundim bazuar në gjetjet janë dhënë 6 rekomandime. Më poshtë po japim gjetjet nga auditimi dhe rekomandimet e dhëna nga NjAB për vitin 2022.

Gjetja nr. 1: Nga auditimi rezultoi se gjendja në datën 01.01.2022 Bashkia Maliq ka detyrime të prapambetura në vlerën 112,868,417, lekë për faturat e prera dhe të palikuiduara brenda afatit 60-ditor. Për periudhën Janar-Prill 2022 rezulton se institucioni ka likudiuar vlerën 58,615,736 lekë. Nga auditimi rezulton se për periudhën Janar-Pril 2022 nuk janë krijuar detyrime të reja dhe për rrjedhojë shuma 54,252,681 lekë mbetet detyrime të prapambetura të palikuduara që i përkasin kryesisht vitit 2021.

1.1 Rekomandim: Nga ana e Bashkisë Maliq të merren të gjitha masat që të ndiqen në vijmësi detyrimet e prapambetura.

Gjetja nr. 2: Në datën 30 Prill 2022 Totali i detyrimeve të prapambetura kap vlerën 54,252,681 lekë e ndarë në Shpenzime kapitale për vlerën 52,198,298, për 7 subjekte private (detyrime te mbetura viti 2021), dhe shuma 2,054,386 Vendime Gjyqësore për marrëdhënie pune (detyrime për pagesa invaliditeti të papaguara në vite).

2.1 Rekomandim: Të bëhen të gjitha përpjekjet që të likujdohen detyrimet e prapambetura në vijimësi dhe të moskrijohen detyrime të reja të prapambetura.

Gjetja nr. 3: Nga auditimi rezultoi se për periudhën Maj-Gusht 2022 ishte bërë një punë sistematike dhe ishte zbatuar grafiku i likuidimit të detyrimeve të prapambetura. Për periudhën Maj- Gusht 2022 rezulton që detyrimet e prapambetura në datën 31.04.2022 kapin vlerën 54,252,681 lekë. Janë likuiduar për periudhën e mësipërme, 31,888,136 lekë. Mbeten për tu likuiduar edhe 22,364,545 lekë.

3.1 Rekomandim: Të merren masa për likuidimin e detyrimeve të ngelura dhe të vendosen në prioritetet e likuidimit për periudhën Shtator -Dhjetor 2022.

Gjetja nr. 4: Për periudhën Maj-Gusht 2022 rezulton si detyrim i prapambetur Subjekti Nika për vlerën 784,987 lekë për objektin Ujësjellësi Mancurisht i financuar nga fondi shqiptar i zhvillimit Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjellës Kanalizimeve .

4.1 Rekomandim: Të bëhen të gjitha përpjekjet dhe rakordimet përkatëse për financimin dhe likuidimin e shumës së mësipërme.

Gjetja nr. 5: Nga auditimi rezulton se për periudhën Shtator- Dhjetor 2022 detyrimet e prapambetura kapin vlerën 10,618,288, nga të cilat Shpenzime korrente 440,239 lekë që i përkasin blerjes së mallrave dhe konkretisht naftë, dhe Spenzime kapitale me vlerë 10178040 lekë që i përkasin Subjektit Vashtmia për Situacionin Nr.1 me Objekt "Sistemim Asfaltim Rruga Vloçisht-Drithas-Poshtë.

5.1 Rekomandim: Mbetet detyrë në vijim likuidimi përfundimtar i detyrimeve të prapambetura të ngelura.

Gjetja nr. 6: Nga auditimi rezultoi se në datën 01.01.2022 detyrimet e prapambetura për pagesën e lindjeve në masën 5,000 lekë/për lindje ishin në vlerën 5,445,000lekë, gjatë vitit 2022 nuk ishin çelur dhe likujduar fonde për këto detyrime. Mbetet për likuidim si detyrime të prapambetura vlera prej 5,445,000 lekë për 1089 raste lindje. Rezulton se për vitin 2022 lidhur me këto detyrime nuk është bërë përpjekja e duhur për financimin e tyre dhe mbetet detyrë prioritare financimi dhe likuidimi i tyre pasi janë detyrime të shumë viteve më parë.

6.1 Rekomandim: Detyrimet për vlerën 5,445,000 lekë janë krijuar prej vitesh dhe mospagesa e tyre në kohë përbën anomali dhe në shpërndarjen e tyre pasi është një detyrim mbi 5 vjet.

X. Opinioni mbi Vlerësimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm.

Në zbatim të shkresës tuaj nr. 1050 prot datë 06.02.2024, *"Mbi raportimin e veprimtarisë së NJAB-së për vitin 2023"*, si dhe bazuar në standartin nr 2450 "Opinonet e përgjithshme Standartet Ndërkombëtare për Praktikën Profesionale të Auditimit të Brendshëm" po japim opinionin e përgjithshëm mbi efektivitetin e Sistemit të Kontrollit të brendshëm.

Për dhënien e ktij opinioni jemi bazuar në strategjinë, objektivat, dhe rrisqet e Bashkisë si dhe në auditimet e kryera gjatë viteve të mëparshme dhe vitit të kaluar 2023.

Bazuar në sa thamë më sipër si dhe në pritshmëritë e menaxhimit të lartë opinioni jonë si strukturë audituese për funksionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm është si më poshtë:

Opinion i Vlerësimit të Sistemit të Kontrollove të Brendshëm	**Përshkrimi i Opininit Baza e Opinionit**
Niveli 2-Sistem Pjesërisht Efektiv: "Sistemi i Kontrollit të Brendshëm funksionon evektivisht/mirë, por ka nevojë për disa përmirësime të sistemeve dhe procedurave". **E verdhë**	Sistemi i Kontrollit të Brendshëm funksionon në mënyrë ekfektive, por u gjetën disa mangësi, të cilat kanë apo mund të kenë ndikim të moderuar në objektivat e njësisë publike. Ka nevojë për marrjen e veprimeve për përmirsime në disa drejtime.

Afrim Beqiraj

Përgjegjës i Njësisë së Auditimit të Brendshëm